

Vår saksbehandler
Jeanette I. Moen

Vår dato
06.02.2015
Deres dato
17.12.2014

Vår referanse
14/3759-3/FF - 008 JEMO
Deres referanse

Finansdepartementet
Box 8008, Dep
0030 OSLO

Høring - Rapport fra ekspertgruppen for Statens pensjonsfond utlands virkemiddelbruk og investeringer i kull- og petroleumsselskaper

Norge har påtatt seg store forpliktelser for å redusere CO₂-utslipp både nasjonal og gjennom internasjonale tiltak og avtaler. Norsk eksport av gass gir grunnlag for betydelige reduksjoner i europeiske CO₂-utslipp, og økt bruk av gass til erstatning for kull vil kunne bidra til å bygge ei bru over til et fornybar- og lavutslippssamfunn. Det er i en slik sammenheng riktig også å vurdere om Norges store finansielle investeringer gjennom Statens pensjonsfond utland (SPU) kan være et effektivt virkemiddel i det brede norske klima arbeidet. I en slik vurdering må det foretas en avveining mellom målene som er satt for SPU og de faktiske effektene en eventuell utelukkelse av kull- og petroleumsselskaper fra SPUs investeringer vil ha på de globale klimautslippene.

Det er viktig å opprettholde en bred politisk enighet om at det overordnede målet for investeringene i SPU er å oppnå høyest mulig avkastning innenfor et moderat nivå på risiko.

Klimautfordringene gjør det nødvendig med omfattende og delvis svært kostbare omlegginger på mange samfunnsområder. De globale klimatilpasningene vil påvirke lønnsomheten for bedrifter og næringer og medføre økonomiske omstillinger. SPUs investeringsstrategi bygger på at finansmarkedene i stor grad er velfungerende og at all offentlig tilgjengelig informasjon gjenspeiles i prisene på finansielle eiendeler. Dagens referansebaserte investeringsstrategi vil derfor innebære at fondet samvirker med den internasjonale klimapolitikken og bidrar til å understøtte en slik klimapolitisk økonomisk utvikling. Etter Fellesforbundets syn kan imidlertid ikke SPU gjennom sine investeringsvalg kompensere for en manglende internasjonal enighet i klimapolitikken.

Med hjemmel i §2 i Retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU er enkelte produktbaserte selskaper, f.eks tobakksprodusenter utelukket fra SPU. Dette gir et klart signal om at Norge ikke ønsker å bidra til finansiering av visse åpenbart samfunnsskadelige produkter. På tilsvarende måte kan man ut i fra klimahensyn også vurdere å utelukke f.eks selskaper som driver kullgruvedrift. Kriteriene for dette må i så fall utredes nærmere.

I dag er alvorlig «miljøskade» inntatt som et utelukkelseskriterium (§3c), men med henvisning til Graverutvalget (NOU2003:22) skal medvirkning til klimaendringer ikke vurderes etter dette kriteriet. Fellesforbundet støtter ekspertgruppens forslag om en endring av denne bestemmelsen slik at klimarelatert atferd ikke lenger utelates, ved å foreslå et tillegg §3c(2) §3 c(2)) *handlinger eller unnlater som på et samlet selskapsnivå fører til alvorlig skade på klimaet*

Fellesforbundet mener imidlertid departementet må gå lenger i å klargjøre tolkningen og anvendelsen av dette kriteriet. Som gruppen påpeker må tolkningen være framoverskuende, men etter vårt syn også

understreke viktigheten av at selskapene driver et aktivt arbeid for å redusere klimautslippene i retning av BAT-nivået innenfor sin bransje. I denne sammenheng vil vi understreke gruppens anbefaling om at selskaper som f.eks gjennom lobbyvirksomhet aktivt motarbeider reduksjon av utslipp eller utviklingen av en global strategi for klimaendring skal kunne utelukkes som følge av dette kriteriet.

Gruppen påpeker at bruk av et slikt kriterium vil kreve betydelige ressurser og tiltak fra Etikkrådets side. Fellesforbundet har i tidligere høringer om SPUs investeringsstrategier understreket nødvendigheten av banken vektlegger hensynet til menneskerettigheter som er understreket i retningslinjenes §3a. Det er derfor viktig at etikkrådet og banken tilføres tilstrekkelige ressurser til å etterleve disse kriteriene.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Arve Bakke
(*sign.*)

Jeanette i. Moen
(*sign.*)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.